

системи – процес постійний, такий, що підлягає корекції практикою. Суспільство стане більш гармонійним при науковому підході до формування особистості учня, а середня освіта зробить свій вклад у його гармонізацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Смірнов С. О. Педагогіка. Теорії, системи, технології. М., 2006. – 512 с.
2. Піаже Жан. Психологія інтелекту. П., 2003. – 192 с.
3. Фоміноза О. М. Педагогічна психологія. М., 2011. – 320 с.

Доротюк О. Г.

науковий співробітник відділу профільного навчання

*Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна*

СТРУКТУРА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Компетентісно орієнтоване навчання потребує компетентісних педагогічних кадрів. Люди різних майбутніх професій проходять навчання в школі; формування особистості і вибір майбутньої професії теж відбувається у шкільні роки під впливом педагогів. Особистість вчителя залишається значущою для учня на довгі роки і тому вчитель має бути поважною людиною та володіти багатьма навичками і уміннями.

Культура і освіченість.

«Істина культура – це мудрість у спілкуванні, висока духовність, відчуття свободи, моральність у думках та вчинках, гуманність у самому високому сенсі» [1-4].

Мудрість учителя у спілкуванні полягає у дистанціюванні від конкретних проблем учнів. Успішна комунікація повинна вибудовуватися в результаті аналізу взаємовідносин дітей у класі, психологічних характеристик учнів і батьків та узагальнення отриманих даних. Такий підхід дозволить розробити стратегію роботи з класом і допоможе вчителю реагувати на конфлікти та поточні виклики виважено та раціонально.

Освіченість педагога стане йому в пригоді при виконанні наступних професійних функцій:

а) постійний розвиток власних здібностей, поповнення професійних знань, розширення світогляду.

б) пошук і використання різноманітних форм, методів і технологій навчання

в) забезпечення творчого підходу у вихованні учнів

г) отримання психологічних знань про вікові особливості психофізіологічного розвитку учнів

д) відношення до особистості учня з розумінням та повагою.

Педагогічні здібності.

Н. Д. Левітов вирізняє в якості головних педагогічних здібностей наступні: здібність до передачі дітям знань в короткій і цікавій формі та здібності отримувати зворотній зв'язок від учнів у процесі навчання, а також «... самостійний і творчий склад мислення, винахідливість; організаторські здібності» [2-209]. Для виявлення наявності чи відсутності педагогічного покликання необхідно проводити діагностування студентів при вступі на педагогічні факультети.

Культура мовлення.

Мова педагога повинна бути чистою, без вульгаризмів, жаргонізмів, діалектизмів; інакше, учням буде важко зрозуміти суть викладеного матеріалу. Мова вчителя повинна бути збагаченою лексично, семантично, синтаксично. Збагачення мови залежить від рівня загальної культури, ерудиції, начитаності людини, отже вчитель повинен постійно поповнювати свій словниковий запас та рівень загальної культури. Мова повинна бути доречною:

«Доречна мова-це така мова, в якій мовні засоби вибираються у відповідності до мети висловлення і адекватні умовам» [3-52].

Недоречність мови проявляється у постійних зауваженнях, зроблених учням, щодо їх поведінки та застосування побутової лексики у викладанні замість наукової.

Вчитель має великий вплив на становлення особистості учня. Але він також має відповідати вимогам професії, бути професійно компетентнішим. Науковим структурам необхідно розробити програми по тестуванню та консультуванню вчителів на відповідність професійної придатності для забезпечення вітчизняної освіти якісними педагогічними кадрами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кукушкін В.С. Введення в педагогічну діяльність. Р., 2002. – 224 с.
2. Фомінова А. Н. Педагогічна психологія. М., 2011. – 320 с.
3. Десяєва Н. Д. Культура мови педагога. М., 2003. – 192 с.